

نسخه سی هربروه ۱۰ غروشدور .
سنه لکی پوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ه دولار) .

ابونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیور .
یازی ایشلرینک هرچی آنقره مرکزیدور .

حیات

حیاته دایما حیات... دنیایه دایما چوقه حیات قاتالم!...
- نیجه -

اداره مرکزی :
آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یاننده کی دائره

استانبول بو روسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده رسمی پرشیه
اداره خانقاهی داخنده کی دائره
تلفون : ۳۶۰۷

۱ نیجه جلد

آنقره ، ۲۷ کانون ثانی ، ۱۹۲۷

صافی : ۹

« ادبی مسلک » ه عائد تدقیقردن :

سه نبولیسم

Le symbolisme

اون دو قوزنجی عصرک ایکنجی نصفنک صوکلرینه دوغرو - انکلترده ، آلمانیاده ، فرانساده ، بلجیقاده - یتیشن برقم شاعرلرک مسلکلرینه ، تلقی طرز لرینه ویریلن یو عنوان ، « فلاسیسزم » گئی ، « روماتیسیم » کبی عظمتلی ، شموللی ، زنگین بر دوری افاده ایتمز . فقط پک ایجه ، پک خویلاوی ، پک لیریک بر شعر نوعی خاطر لانتیر . « ماقس نوردادو » گئی فیوزوف ادیلر ، « ته تودول ریبو » کبی استاد روحیاتجیلر ، بو طرزک ایضاحیه دقتلیجه مشغول اولمشدر . بزم ادبیاتمزه « خجراتی » کنجلی آراسنده « سه نبولیسیم » ه انک یاقین نمونه لری « کول ساعتلی » و « پیاله » شاعری احمد هاشمک ورمش ، ومان هان اونک شخصی و اثر لرینه منحصر قالمشدر . ذاتا بدیی تمایلی پک خویلاوی و لیریک اولان هاشم پک الهام لرینک اورنکلرینی فرانسز سه نبولیسملرندن آلییوردی . آرقاداشلری آراسنده او شاعر لرک ایجه ومهم دو یغولرینی حس و تمثیل ایدنلر تصادف ایدمه دک . اونلر ساده جه هاشم بکی تقلید ایتدیلر .

بز یو مقاله مزله « سه نبولیسیم » ک ماهیتی پسقولوریک بر نقطه دن ایضاح اتمک ایستورز . چونکه مطبوعات عالمزده شیمدی یه قادر بوبله بر ایضاح طرزینی کورمه دک .

« سه نبولیسیم » ک ادعاسی شودر : مادامکه شعر ، کوکله یاشایان هیجانلردن عبارتدر . بو هیجانلر « تعریف » و « تصویر » ایدیلهمه ز . آنجاق « تلقین » اولونایلیر . سه نبولیسملرک قاعته کوره موسیقی ایله شعر آراسنده هان هان فرق یوقدر . هر ایکی صنعتک وظیفه سی اشیا ایله کندی روحز آراسنده کی « Les secrètes affinités » کیزی صهریت سی افاده ایدمه یلمکدر . کائنات ایکی عالم دن متشکلدر . بری « Monde phisique » مادی دنیا « که قارشیمزده دور یورور : کوک ، بر ، ده کیز ، قیرلر ، آغاچلر اونه کی « Monde moral » معنوی دنیا « که بئلکمز دن ، روحز دن ، روحزک بیک بر تورلو تخسسلرندن عبارتدر . بویکی دنیا آراسنده کی « کیزی صهریت » سی نه اسک « فلاسیق » لرک « آسته تیک » لرینه اساس اولان « Idées فکالر » ، نه « روماتیک » لرک هیجانلرینه قالب اتخا ایتدکلری « Images خیالر » افاده ایدمه ییلیر . حتی « ره آلیست » لرک و « ره آلیسم » ک شعرده بر تجلیسی دیمک اولان « بازناسیم » طرزینک - تعریف و تصور اصولی ده کافی کله زه . فقط روحده دوغان هیجانلرک « واسطه سز تبلیغی » ممکنیدر ؟ وحالده نه یامالی ! . ایشته مسأله

بو نقطه یه دایانجه « سه نبولیسیم » نظر یاتجیلری دیمشدر که مثلا ماوی یه ماوی دیمک ، یا خود ماوی نی تعریف اتمک نه یه یارار . اورنکک روحده حاصل ایتدیکی تأثیر لری کوسته رمه لیدر . لیلای بر چیچکدر . آدینی سوبله مکله ، یا خود تصویر اتمک چایشمقله شعر یازیش اولماز . لیلایک بزده او یاندر دینی تخمس تلقین اتمه لیدر . بوده آنجاق « مادی دنیا » ایله « معنوی دنیا » آراسنده کی « Correspondance مراسله » یه دلالت ایدمک یکانه بر واسطه اولان « Symbol سه نبول : تمثال » لرله تأمین ایدیله ییلیر .

صنعت بکا دیرکه

— علی جانبه —

بیللمی که اونه کولن ، نه آغلا یان دیمکدر ؟
حقیقه بویوک شاعر بر چاغلا یان دیمکدر .

دوغولری باطیلردن اونک سسی سجدیرر
نهر لرک انک جوشقونی ینه اونک وجدیدر .

ظن ایتمه که ساده شراب ، ساده لاله دیمکدر
حقیقه بویوک صنعت برشاله دیمکدر .

طوپال کوکل اوکاوارماز ، حتی یانوب قودورسه !
سن شیمدین طوپالاهان مرمرکی ، آلیکی
چیقامازسک تپه سنه روحک اکر بودورسه
چونکه یوقدر قبالرک اوندن دها یالچینی !

دوکوله مز او یایلا یه هیچ بر بولوط گولگه سی
صوکسز لغتک اوست طرفی ؛ ایشته شعرک اولگه سی .

نه عیب که بریکزک هیچ بر زمان اویره
دکل وارمق ، یا قلاشامش بیله حتی طاساسی !
چونکه اورده بر قاتون و ار او ده عشقک یاساسی !
سز سه آنجق بویاسکز ، دوز کونسکز جهانده
اولش بوتون خیالکز بر اوروسپو ماصاسی !

۱۵ کلون نای ۱۹۲۷

فاضل اصم

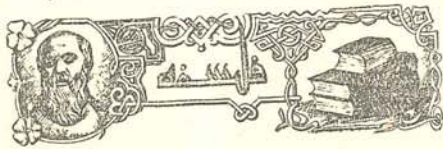
بحث بو نقطه یی بولونجه بر استطراد یا معنی لزومی حس ایدیورم : « سه نبول » ک بو شاعر لرجه قبول ایدلش خصوصی وبک ایجه معنا سندن بوس بوتون آیری عمومی و علی العاده بر معناسی واردر . مثلا توفیق فیکرت مرحوم بو عمومی و علی العاده معنا ایله « سه نبولیک » بعضی شعرلر یازمشدر : « قهقهه یأس » کبی « اوکوزلکم » کبی . « رباب شکسته » صاحبی بو منظومه لرینک هر برندن ایکی معنا قصد ایتشدر . بری شعر لرک ظاهرأ کوسته ردیکی منظره لر ، اونه کی « قهقهه یأس » ده « وطن پرورانه تشبیلر » « اوکوزلکم » ، « کرید فاجه » سی در . بو طرزده کی یازیلرک غرب سه نبولیسیمی ایله هیچ بر علاقه سی یوقدر .

« سه نبولیسیم » سی آ کلامق ایچون ایچلرندن یالکز بر آدمی ، و او بر آدمک ده بر قاچ شعر بخه خاطر لایق کافدر .. چونکه هبسی بر برینه پک بکز لر . ایشته مسلکک مفکوره سنه انک جوق یاقلا شانلردن بلچیقالی « ژورژ روده نباخ » : « لامبا » لر دیه اون اوچ ، « نجره جاملرنده آقشام » دیه اون یدی ، « کوزلرده سیاحت » دیه یکریمی ، « سکوت » دیه یکریمی بش - هم ده سه ری حالنده - شعر یازمشدر . بو بیسط موضوعلر ایچون بیغین بیغین یازیلش شعر لرده بحث ایدیلن لامبالر ، نجره جاملری ، کوزلر ، سکوت هانکی لیدر ؟ بو سوآلکزک جوابی یوقدر . چونکه بونلردن هیچ بری عنوانلرنده کوسته ریلن موضوعلری تعریف و تعیین ایتمز . یالکز او قودیفکز زمان طاتی ، مرضی بر خویلا ایچنده پک نادیده بر جوق مبهم دو یغولرک سزه تلقین ایدیلد . یکنی آ کلاسکز ، حتی « آ کلاسکز » دیمک بیله دوغرو ده کیلدر : آ کلاس کبی اولورسکز . مجهول ، بر برینه گرفت بر طاق رو یایا چالرینک ، کوزلر کزله می کورویورسکز ، قولاقلر کزله می ایشتیورسکز ، پک فرقنه وارمادیفکز عکسلرینی روحکزه جانلشمس بولورسکز . دیمک اولوبورکه او لامبالر ، او نجره جاملری ، او کوزلر ، او سکوتلر بر سه نبولدن ، بر تمثال دن عبارتدر . شاعر سزی معین هیچ بر لامباله ، هیچ بر نجره جامیه ، هیچ بر کوزله ، هیچ بر سکوتله مشغول ایتیور . اولرک دلالتله خسته ، ظریف ، مالحولیاتی کوکلنک المرنی تلقین ایدیور . ایشته غربک « سه نبولیسیم » سی ! هر مشغول اولدینی موضوع کبی « سه نبولیسیم » ده پک آیقیری باقان « ماقس نوردادو » ک بر آرز حقی اولارق دیدیکی کبی بو وضوحن آزاده خویلاوی شعر لرک قارشیمنده هر کس برشی آ کلا دینی ظن ایدر ؛ فقط آ کلا دینی یالکز کندی سجه سنه ، حیاتی وضعیته ، تریه و تحصیلنک درجه سنه کوره صرف کندی روحنده او یانان خصوصی دو یغولرندن عبارتدر .

معلم ریبو « سه نبولیسیم » سی « Psychologie des sentiments حسلرک روحیاتی » عنوانی پک مهم بر اثرینک « L'abstraction des émotions هیجانلرک تجریدی » محننده تنبع ایتشدر . چونکه یوقاریده ایضاح ایتدیکمز اوزره بو مسلکک منسوب شاعر لرک منظورلنده هیجانلر بر زمان و بر مکان ایچنده « تجیز » ایتمز ، تمامی تمامه « مجرد » در . واقعا « سه نبولیسیم » بر شعرک ایچنده بعضی حادثه لردن بحث ایدیلر . فقط بونلر هانکی مملکتده ، هانکی دورده ، کیملر طرفندن یاپیلور . بللی ده کیلدر . باقارسکز شاعر بر اورمانی ، یا خود بر شهری کوسته ریور . فقط بو ، هیچ بر معین اورمان ، و معین بر شهر ده کیلدر . ساده جه بر « سه نبول » دن عبارتدر . بو « سه نبول » لر آرا صیرا « il » گئی ضمیر لرده اولایلیر . او (آدم) ، او (قادی) کیلدر . بونی نه شاعر سوبله ر ، نه سز تخمین ایدمه ییلیرسکز . ایشته بونک ایچون در که « سه نبولیسیم » لرک منظومه لری طاتی بر « ابهام » چه شنسی و برر . مثلا احمد هاشم بک « پیاله » سنده تصادف ایدیلن :

خلاصه سه نبولیستیک اینجه، ظرفیت، خویلاوی شاعران اولدیفنه شبهه یوقدر. فقط « سه نبولیسم » شعر ایچون یکانه بر طرز و بر مکتب اولاماز . بشریت زمان زمان هرشیدن خوشلانیبور، وهرشیدن بیقور، روحی حیاتمتموالی بر « عمل » و « عکس العمل » دن عبارتدر . اساساً نه قادر دافریب ، نه قادر جاذب اولورسه اولسون بر مکتبه باغلی قالمق، شعر وصنعت عالمنده پک تهلکه لیدر . چونکه « صنعتده مکتب » ، شخصیتک مزاریدر . هله انسانلک قوص قوجا پک محترَب بر حردن بر چوق زلزله لرله ، بحر انلرله چقیدنی ، یکی ایده آلر ، یکی قیمتار یاراق ایچون بوجالادینی بر زمانده نارن، رؤیالی ، مبهم ، بالخاصه مرضی بر طرزک نخیله لرلی و ذوقلری تطمین ایده بیلمه سنه امکان یوقدر .

علی جانب

تورک انقلابک فلسفه یه تأثیری

بوپوک تورک انقلابی و اونی تعقیب ایدن شرق اقوامک اویانه حرکتلری تأثیرلرینی کیتدیجه درنشد . بریور . کچن سنه (۱۹۲۶) قامبرجمده طوپلانان بین الملل فلسفه قونفره سنده فرانسز مرضی (م . بوغله) نک « فلسفه نک استقامتی وصلحک احضاری » نامیله قونفره یه و بریدیکی راپور بوجهتدن اک معنیدار بر وثقه در . دورقام اجتماعیاتک مقبلرندن اولان وایکی سنه اول شهریمیزی زیارت ایدن بو صوربون مدرسنی قارلریمز آز چوق طایمیلردر . (م . بوغله) نک و بریدیکی راپورک بر کله ایله خلاصه سی « غرب فلسفه سنک انتباهه دعوتی » نده طویلانتمده در . عینی زمانده ائی برخطیب واسلوبکار اولان بومدرس اولا بوتون فلسفه لریک مشترک وصفی آریبور و بونی « معلومات بشریه یی سیسته ملشدیرمک تمایلی » اولارق کوستردکدن صوگرا « هر فیلسوفک خصوصی حقیقتلره اکتفا ایتیه ریک ایلک ، اساسی و عالمشول حقیقتلره واصل اولوق حرضنی دایم محافظه ایتدیکنی » سویلیور . بوندن باشقه بوتون فیلسوفلرده ایکنجی برعمومی خصیصه ده کورویور : تنقید . « هر فیلسوف معلومات بشریه یی کندی سربست تفکر و ملاحظه سندن کچریمه دن اولاماز . بونلرک ایلک یاه جنی شی ، معلوماتی عقلک حاده سندن کچریمک و عقله خطاب ایتکدر . بو متناده هر فلسفه بیهمه حال بر راسیونالیزی استلزام ایدر . بو تفکر طرزینک ترقیسیدرکه فلسفه یی ، حسلر و اعتقادلرک حکملرینه رام اولمش دیکر تفکر طرزلرندن آیریر . یالکز بو آیریلوق دیمک دکدرکه فلسفه هیچ بر زمان عنعنوی اعتقادلری تبریه ایتیکه ، یاخود حسک قصیده سنی یاغنه منجر اولاماز . بالعکس ، حتی زمانزده بیله بوپوک طوتوله بیله جکنی کوسترن نامدار مثالر آز دکدر . یالکز دقت ایتلیکه اعتقادلرک تبریه ایدیله سی

انسانی آکلاتسین ، و ساده تحسسلرله ده کیل ، فکر لریله و دیوفولریله ... هر دورک بوتون بوپوک شاعرلری ، صنعتکار اولدقلری قادر ، عینی زمانده انساندیلر : یعنی بابا ، اوغل ، عاشق ، وطنداش ، فیاوزوف ، معتقد . اونلرک شعرلرینی وجوده کتیرن کندی خصوصی حیاتلریدی . [کوزه لک ایچون کوزه لک ای] اساس اولارق قبول ایدن پارتاسین مکتبندن ، [خویلا ایچون کوزه لک] ادعا سنده بولونان سه نبولیست مکتبندن صوگرا [حیات ایچون کوزه لک] ی مدافعه ایدن مکتبک تشکیلی زمانی کلشدر ... بز سه نبولی قالدیر میوز . فقط اوواضح اولمالی . قاراکلق بر سه نبول آناختاری اولمان کوزه ل بر چکمه در . سه نبولیستلردن چوق اول کلن « آفره دووینی » ده ده سه نبول واردر ؛ فقط آکلشیلیر ...

« فهران غره » اوزون مقاله سنک صوکنده هر شاعرک حروسربست بوتون روحی یعنی ساده خویلا لری ده کیل - فکر لری ، احتیاصلرینی ، دیوفولرینی بوتون صمیمیتله ترم ایتیه سی اقتضا ایتدیکنی سوبله هرک سوزلرینه « انسان اولام ! » دیبه نهایت و بریور . بو مسلکک تاریخچه سنه کلنجه :

انکارنده اون دو قوزنجی عصرک ایکنجی نصفنده میدانه چیقان « Préraphaélisme » پره را فانه لیست « عنوانی بدیع ایچیلر کوزه لکی حقیقتک بارز افاده سندن قاجینقمده ، خویلا و ابهام ایچنده آرامده بولمشلردی . آلمانیا ده ده « La Musique wagnerienne » واغنه رکاری موسیقی نک رواج بولوشی سه نبولیست مسلکک تأسسنه مهم بر عامل اولمشدی . فرانسه ده بو طرز مین بر مسلک اولادن اول بیتن « آفره دووینی » و « شارل بودلر » کبی شاعرلرک منظومه لرله برابر بالخاصه « سته فان مالارمه » نک ملاحظه و ادعالری نوعک « مودا » حکنی آلماسنه باعث اولدی . « سته فان مالارمه » یوکسک بر شاعر ده کیلیدی . اوتوز سنه انکلزجه خوجالقیله مشغول اولمش بر آدمدی . بو سبیله انکلز شاعرلرینک « پره فانه لیسم » دن ناصیل متأثر اولدقلرینی بیلوردی . اوزمان فرانسز شعرینه « پارتاسین » طرزنی حاکمیدی . هپ پلاستیک ، عضلی منظومه لر یازیلوردی . ایشته « مالارمه » تنقیدی ملاحظه لرله یکی باشلا یاق سه نبولیک نوعک انکشافنی پروپاگاندا ایتش اولدی . خلاصه او بر « Théoricien نظر یاتیجی » صفتله - کندی پک یاققلی بر شاعر اولادینی حالده - یاققلی شاعرلری یتشدیرمش اولدی . ینه او سنه لر طرفنده « بول وهرلن » پارتاسینه نلرک آراسندن صیریلش ، پک پک امثالسز ، پک هیجانلی شعرلر یازمغه باشلامشدی . یکی فرانسز نسلی اونی « Prince des poètes » سلطان الشعرا » اعتبار ایتدی . فقط سوزک دوغریسی « په لیسه » نک دیدیکی کبی او نه پرنسدر ، نه بر مسلکک رئیسیدر . بومکمل ، فقط کندی سلیقه سندن باشقا برشی طانیایان سرسری شاعر بشریته خویلا ایله ، اسرار ایله دولو ، روحک بیک بر فانی صمیمیتی ترم ایدن پک درونی شعرلر بر اقدشدر . ایشته فرانسز سه نبولیستلری بو شعرلردن چوق شی آلدیلر .

ناصیل ایستهرسه ک اوله دیکه ، باقین : دالرک ذروه سنده یز آتچاق ، یاری بولدن زیاده بردن اوزاق ، یاری بولدن زیاده ماهه یاقین .

شعری بو مسلکک « سه سته تیک » دن خبردار اولانلر ایچون یادیر غانا جق برشی ده کیلدر . نیته کیم عینی اثرک منشور مقدمه سی ده « سه نبولیک » شعره متعلق و منحصر اولمالی حیثیتله پک دوغرودر .

**

« سه نبولیسم » ، ادعا سنده موفق اولمش ، و غایبه سی ، بولمشی در ؟ بو معرضه سوبله نه جک اک منصفانه سوز « ریو » نک « بولامشسه ده آرامشدر » فکریدر . یالکز همان هر « سه نبولیست » شاعر عینی شیلری : حزنی آتچاملری ، آبا زورلی لامبه لری ، ساکن و کیمسه سز قیرلری ، بیتمز نوکنمز سکوتی و بونلر دولایسیله مجهول کدرلری ، اوصانجاری ترم ایتدیکی ایچون بو صرضیلک « عکس العمل » دن خالی قالمشدر . بشرک بدیی وجدانی ، هر نقطه دن محدود بر ادبی مکتب ایچنده محبوس قالمغه مساعد ده کیلدر . فلاسفلرک متعصب قاعده جیلکلری ناصیل پرواسز بر « رومانیتسم » ک انفلاقه سبب اولمشه ، رومانیتکلرک جوشقون ، حدود سز تخیلری ناصیل اعتنا کار و تصویرچی بر « ره آلیسم » ی میدانه چیقارمشسه « سه نبولیسم » کده بوتون شعر احتیاجنی تطمین ایده میه جکی در کاردی . نیته کیم « عکس العمل » ینه کندی ایچلرندن باشلادی . سه نبولیسمک استخلاف ایتدیکی « پارتاسین » مسلکی خصوصی بر معنایه کوره شعری صنعت حاله صوقشدی : پارتاسینه نلرک « سه سته تیک » نده کله جیلک و شکل مکملیتی اساسدی . ایچلرنده یتیشن « سه ره دیا » کبی استادلرک منظومه لرلی ماهر بر قویوچی اولندن چیقمش بر مجوه قادر یارلاق و تراشیده بدی . سه نبولیستلر واقعا بونک عکسنه اولارق کله جیلکدن ، شکل مکملیتندن قاجیندیلر : لسانی بنیه نک ایجابنه ، حتی وزن و قافییه نک معناد شرطلرینه رعایت ایتدیلر . فقط اولرده شعری باشقا شکلده بر صنعت حاله قومیش اولدیلر : مجهول ، فقط مطرد و املی خویلا لر صنعتی ... شعر بو صورته لر حریتندن و صمیمیتندن غائب ایتش اولوبوردی . ایشته بونی کورهن شاعرلردن « فهران غره » نام یگرمی درت سنه اول « فیغارو » ده نشر ایتدیکی بر مقاله بله ، بر زمانلر کندی سنک ده منسوب اولدینی مکتبه قارشنی شدتلی بر مجومده بولوندی . دیدی که : « پارتاسینه نلر کبی سه نبولیستلرکده چوق دفعه اجمال ایتکلری شی « L'humanité انسانلق » ایدی . اونلر یالکز صنعتکار اولوق ایسته دیلر و اویله اولدیلر . دو شونه دیلرکه بزنی صنعتکارک روحنده علاقه دار ایدن شی اونک انسان اولوشیدر . چونکه شاعرله بزم آرامزده یکانه مشترک مقیاس انسانلقدر . بز پک وجدلی ، پک صمیمی ، پک کنیش بر صنعت ، جانلی بر صنعت تصور ایدیوزوز ؛ اونی بر کله خلاصه ایده بیلیر : انسانی صنعت ! ... بز بر شعر ایستیوزوز که